

Täydennys kirkkojärjestyskanteluuni oikeuskanslerille

Kantelija: Dos. Jouni Luukkainen

puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry, www.ateistit.fi

Castréninkatu 10 C 53, 00530 HELSINKI

p. (09) 7534 703, (09) 191 51443, jouni.luukkainen@helsinki.fi

Kyseinen kantelu: Tuon kantelun päiväsin 9.12.2004, ja kanteluni koski sitä, että evankelis-luterilaisen kirkon kirkkojärjestyksen sallima uskonnottomien vainajien siunaamiskäytäntö on hautaustoimilain vastainen. Lyhyt kirjoitukseni oli oikeastaan vain saate liitteenä olleelle artikkelilleni *Kirkkojärjestystä on korjattava* [Vapaa Ajattelija 2–3/2004, 56–63]. (Oikeastaan liitteenä oli artikkelin samasanaisen html-verkkomuodon tuloste, mutta painetunkin muodon toimitin oikeuskanslerille alla mainitsemani kirjoituksen 23.3.2005 liitteenä.)

Tähän kanteluuni liittyy oleellisella tavalla kaksi muuta kanteluani oikeuskanslerille.

Niistä ensimmäisessä olin kannellut 10.3.2005 siitä vääryydestä, että Helsinki–Vantaan lentoasemalla järjestetään ekumeeninen muistohetki Aasian tsunamin suomalaisvainajista myös uskonnottomille. Oikeuskansleri ratkaisi kanteluni 21.3.2005 (dnro 255/1/05). Ennen kuin vastaus saapui 30.3.2005, olin ehtinyt 23.3.2005 toimittaa kanteluni täydennyksen, joka siis myöhästyi.

Niistä kanteluista jälkimmäisen päiväsin 23.6.2005 ja jätin 28.6.2005, ja kanteluni koski sitä vääryyttä, että Phuketin lentokentällä järjestetään luterilainen matkansaattohartaus Aasian tsunamin suomalaisvainajista myös uskonnottomille. Täydennän tätäkin kanteluani tällä samalla päivämäärällä 29.7.2005.

Olen saattanut nämä kolme kanteluni ja niistä yhteen saamani vastauksen myös opetusministeriön kaudeksi 22.1.2004–31.12.2005 asettaman hautaustoimilain seurantatyöryhmän tiedoksi. Olen pyytänyt työryhmältäkin toimenpiteitä.

Täydennys:

a) Kaikki kolme kanteluani perustuvat siihen luonnolliseen ja asiat selkeyttävään, mutta vasta nyt muotoilemaani kantaan, että uskonnollinen yhdyskunta saa ottaa tähän yhdyskuntaan kuulumattoman vainajan ruumiin tai tuhkan uskonnonharjoittamisensa välikappaleeksi tietysti vain kyseisen henkilön eläessään antamalla **kirjallisella luvalla**. Lupa koskisi tällöin tuon uskonnollisen yhdyskunnan mukaisia hautajaisia, vaikka sitä voitaisiin sitten soveltaa laajemminkin, kuten juuri noissa kahdessa muussa kantelussani tarkastelemini ekumeenisiin muistohetkiin ja matkansaattohartauksiin, ja luonteeltaan lupa olisi tietysti joko yhdyskunnalle esitetty *toivomus* tai omaisille hautajaisjärjestelyjä varten annettu *suostumus*. Lupakäsitteseen sisältyy, että henkilön ei tarvitse luvan epäämistä erikseen ilmoittaa, vaan siihen riittää, ettei hän lupaa anna.

Tämän mukaisesti on ajateltava, että minkä tahansa uskonnollisen yhdyskunnan osallistuminen sellaisen uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattoman vainajan hautaamiseen, joka ei ollut jättänyt selvää (kirjallista) toivetta minkään uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesta hautaamisesta tai suostumusta sellaiseen, ei ole vainajan tahdon mukaista, vaan on hänen tahtonsa vastaista. Mitään erillistä ilmoitusta tästä ei vainajalta tarvita, ei myöskään erillistä toivetta tai ohjetta siitä, kuinka hautaaminen sitten olisi järjestettävä. Erityisesti ohjeiden puuttuminen merkitsee siviilihautauksista.

b) Mielestäni a-kohdassa esittämäni on hautaustoimilain mukaista ja siitä poikkeaminen hautarauhan rikkomista. Kirkkojärjestys on ristiriidassa a-kohdan kanssa, ja se on hautaustoimilain ja rikoslain vastainen, sillä haudataan siunaamiselta välttyäkseen olisi kirkkoon kuulumattoman ihmisen erikseen ilmoitettava tahtovansa toisin.

c) Vainaja joutuu matkaansaattohartauden tai ekumeenisen muistohetken kohteeksi jopa silloinkin, kun kirkkojärjestys estäisi vainajan haudata siunaamisen. Silti käsittääkseni kirkkojärjestyksen korjaaminen sitä koskevassa kantelussani vaatimallani tavalla oikaisisi tilanteen sikäli, että kirkkoon kuulumattoman tsunamin uhrin kristilliseen haudata siunaamiseen tarvittava vainajan kirjallinen toivomus (tai suostumus) tai sellaisen puuttuminen olisi samalla helposti selville saatava ohje sille, järjestetäänkö vainajalle kotiuttamisessa kristilliset seremoniat vai ei.

Toisaalta matkaansaattohartauksien ja ekumeenisten muistohetkien käytäntöjen korjaaminen kanteluissani vaatimallani lailla, siis niin, että niitä varten tarvittaisiin vainajan antama kirjallinen lupa muodossa tai toisessa, johtaisi, tai ainakin toivon, että johtaisi, myös kirkkojärjestyksen korjaamiseen vastaavalla lailla. Täten kaikki kolme kanteluani liittyvät toisiinsa.

Jouni Luukkainen